

בעזה"ת

קונטרס

אמירה נעימה

דברי תורה

שנשמעו מאת

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנת קודש

פרשת ויצא

תשע"ה לפ"ק

יוצא לאור ע"י

מכון טל אורות

להוצאת ספרי רבוה"ק מסקאליע

שנת תשע"ו לפ"ק

קונטרס זו וכל ספרי רבותינו הק'

ניתן להשיג

בבית המדרש בית יצחק סקאליע

1335 - 48th Street

Brooklyn, New York, 11219

(718) 686 - 0543

בעזה"ת

שבת קודש פרשת ויצא

תשע"ה לפ"ק

ליל שבת קודש

ותירץ שיעקב אבינו עמד כאן בתוקף גדול ולא היה צריך לשמירה, וכדאיתא במדרש (תנחומא ויצא ב'), מלמד שהראה הקב"ה ליעקב שרה של בבל עולה ויורד, של מדי עולה ויורד, ושל יון עולה ויורד, ושל אדום עולה ויורד, אמר הקב"ה ליעקב אף אתה עולה, באותה שעה נתיירא יעקב אבינו ואמר שמא ח"ו כשם שלא לו ירידה אף לי כן, אמר לו הקב"ה ואתה אל תירא וכו'.

ועל דרך זה איתא בספח"ק מגלה עמוקות, שבכאן נתגלה שיעקב אבינו הוא הרגל הרביעי של כסא הכבוד. ועוד איתא בספח"ק מגלה עמוקות שבסולם היו י"ח שלבים כנגד י"ח ברכות שבשמונה עשרה, וי"ח חוליות שבשדרה, ועל הסלם עלו י"ח אלף כתות מלאכים, ובכך היה בתוקף גדול כל כך, עד שבמעמד זה לא היה צריך לשמירת המלאכים.

ואיתא מהחווה הק' מלובלין

ויצא יעקב מבאר שבע וילך הרנה, ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא, ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו. פירש"י עולים ויורדים, עולים תחלה ואחר כך יורדים, מלאכים שליווהו בארץ אין יוצאים חוצה לארץ ועלו לרקיע וירדו מלאכי חוצה לארץ ללוותו.

ובתב בעל הטורים סל"ם בגימטריא סיני, ואפשר הכוונה בזה, כי יעקב כנגד אות ו' ויעקב דא תורה.

ובספח"ק שם משמואל מביא דיוק נפלא, דהנה לפי דבריו של רש"י תחלה עלו מלאכי ארץ ישראל ואחר כך ירדו מלאכי חוץ לארץ, ואם הוצרך יעקב אבינו לשמירה כאן, היה ראוי שתחילה ירדו מלאכי חוץ לארץ, ואחר כך ירדו מלאכי ארץ ישראל.

תיקן יעקב אבינו תפלת ערבית רשות, שכיון שהוא דומה לגדר קל וחומר, שאדם דן קל וחומר לעצמו.

ומבאר שעל ידי שזכה להיות דבוק בהשורש של שם א' שהוא אות א', זכה להבטחת הקב"ה, ושמרתיך בכל אשר תלך, שגם כשעוסק בדברים חיצוניים, יהיה לו שמירה, עיי"ש המשך דברי קדשו.

ועל פי זה יש להבין מה דאיתא בספה"ק מגלה עמוקות, ויצ"א נוטריקון וירא יעקב צ'ורת א', היינו שזכה להוציא אות א' של הס"מ ונשאר סל"ם, והבן.

ומדברי כולם למדנו, שבתקופה זאת לאחר שיצא יעקב מבית שם ועבר בדרכו ללכת לחרון, נתגלה התוקף של יעקב אבינו שכבר לא היה צריך שמירה מפני הס"ם, ועל ידי זה כשחזר לביתו מבית לבן, היה בכחו גם ללחום עם שרו של עשו בלי עזר אלו, והבן.

הנה, יש להעיר שכתב רש"י, שבאלו הי"ד שנה למד יעקב אבינו בשיבת שם ועבר, ועל אלו

זצוק"ל, על הפסוק (בראשית ל"ב כ"ה) ויותר יעקב לבדו, דהגם שאמרו חז"ל (סוכה נב:), יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו ואלמלא הקדוש ברוך הוא שעוזר לו אינו יכול לו. כאן כשנלחם יעקב עם שרו של עשו, נשאר לבדו, גם בלי עזר מן השמים, עכד"ק. ויש לומר שהתוקף שהיה ליעקב אבינו באותו שעה שהתגבר על שרו של עשו, גם בלי עזר מן השמים, לקח מהמעמד הזה של הסולם, שזכה לתוקף גדול, כנ"ל.

ואיתא בספה"ק ערבי נחל, שסל"ם אותיות סמא"ל חסר א', ומפרש הכוונה דהנה אותיות א"ל שבסמא"ל שייכים להקדושה, ואמרו חז"ל (עי' מגילה יח:): שהקב"ה קראו ליעקב א"ל. ושורש שם א' מרומז באות א'. ועל כן נאמר כאן סל"ם, כלומר שיעקב אבינו ביטל הכח של הס"מ, על ידי שהוציא ממנו הקדושה, ונקרא א"ל.

והנה, ולדעת האריז"ל שם א"ל היא המדה הראשונה של הי"ג מדות של רחמים, שהם כנגד י"ג מדות שהתורה נדרשת בהם. ואם כן שם א"ל הוא כנגד קל וחומר, וקיימא לן (פסחים טו.) אדם דן קל וחומר מעצמו, ועל כן כאן

שבשם ועבר לא ישן, ורק כאן ישן, כיון ששקעה חמה שלא בעונתה, ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי, ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים. וכל הפרשה צריכה ביאור.

ויש להקדים דברים נפלאים המובאים בספה"ק חמרא טבא מהרה"ק מבארניוב זצוק"ל לבאר הפסוק ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה, ומהו החשבון של ארבעים שנה, ומביא שם בשם הרמ"ז בשם הזוה"ק, וכן הוא מפורש בתיקונים (י"ט), שטבעת קידושין צריכה להיות מרובע. וכן הוא דעתו של א"ז מקאמאנא זצוק"ל כנודע.

ומבאר דהנה ברוב אותיות התורה, אותיות המילוי הן אותיות אחרות מגוף האות. אבל המילוי של אות מ' הוא גם כן מ', והוא האות האמצעי של אותיות הא' ב'. וכן היא אות הממוצע של תיבת אמ"ת, ומילוי אות א' היא אל"ף ומילוי אות ת' הוא תי"ו, ורק מ' גם המילוי שלה הוא מ"ם. ועל כן אות מ' נקראת אות אמת.

ומבאר שיש בחינת אספקלריא

השנים לא נענש, ולכאורה קשה, הלא יעקב אבינו למד תורה בבית יצחק אבינו, ויעקב אבינו הוא יעקב איש תם יושב אהלים, וכתב החיד"א שט"ו שנה למדו אברהם יצחק ויעקב ביחד ט"ו שעה בכל יום, ואם כן מדוע הוצרך ללכת וללמוד תורה בבית מדרשו של שם ועבר.

עוד יש להעיר, שרש"י מאריך בסוף פרשת תולדות לעשות חשבון כיצד למד יעקב י"ד שנה בבית שם ועבר, ואם אכן למד שם, מדוע הדבר הוא כל כך בהסתרה, עד שאינו מבואר בפירוש בקרא, ורק לאחר אריכות בדברי רש"י, שבהם מאריך רש"י הק' יותר מדרכו הרגיל, מבואר שלמד י"ד שנה בבית שם ועבר.

ואחר כך יש מה שכתוב בפרשתינו, ויקח את האבן אשר שם מראשתיו וישכב במקום ההוא, וכתב רש"י שי"ב אבנים נעשו אבן אחת, ואיתא במדרש (ב"ר ס"ח י"א), שאמר יעקב אבינו, אם י"ב אבנים מתאחות אז יודע אני שאני עתיד להעמיד י"ב שבטי י"ה.

ואחר כך כתיב ויקץ יעקב משנתו, ופירש"י ממשנתו, שאלו הי"ד שנה

מרובה, ואמר אא"ז הרה"ק מראפשיץ זצוק"ל, הרמז בזה שצריכים לפתוח הפה רק להתחיל ללמוד ולבלום הפה בגמר לימודו.

אמנם לדרכנו יש לומר הכוונה, שתלמוד ירושלמי והמשנה צריכה להאיר לתלמוד בבלי, שהוא בבחינת אספקלריא שאינה מאירה בסוד המלכות.

ועל דרך זה יש לרמז במה דכתיב והנה מ'לאכי אלקים עולים ויורדים', ראשי תיבות מ' פתוחה, וסופי תיבות מ' סתומה.

והנה, כאשר הלך יעקב אבינו לבית לבן לישא אשה הלך לגלות והיה צריך לתורה כזאת ששייכת בגלות מקום של אספקלריא שאינה מאירה, דהיינו בחינת מלכות, ובפרט שרחל אמנו שהיא בסוד נוקבא ומלכות, ובכן לא היה מספיק לו התורה של ארץ ישראל, תורתו של יצחק אביו שהיה עולה תמימה, אלא היה צריך גם לתורת חוץ לארץ – תורת בבל.

ונ"ל שיש לפרש בזה ענין נפלא בס"ד. דהנה כשהיתה רבקה אמנו מעוברת,

המאירה ואספקלריא שאינה מאירה, ובחינת דכר הוא אספקלריא המאירה, ובחינת נוקבא היא אספקלריא שאינה מאירה. ודכר צריכה להשפיע לנוקבא, כדי שגם הנוקבא תהיה מאירה כמו הדכר. וזהו הרמז של אות מ', שצריכים להעיר גם במקום ההסתרה, שתהא מאירה כמו מקום האור. וזהו כוונת הפסוק (בראשית ב' כ"ד), והיו לבשר אחד.

ועל כן היה יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה, וכן מרמז הרי את מקודשת לי, ל"י בגימטריא מ', עכתד"ק של החמרא טבא, כן נראה תוכן כוונת קדשו, עיי"ש בפנים שכתב הדברים ברמיזא.

והנה, איתא בספה"ק שתלמוד ירושלמי היא בבחינת אספקלריא המאירה, ותלמוד בבלי הוא בבחינת אספקלריא שאינה מאירה. ועל כן בתלמוד ירושלמי אין כל כך הרבה קושיות, ובתלמוד בבלי יש קושיות ותירוצים, ואמרו חז"ל (סנהדרין כד.) במחשכים הושיבני זה תלמוד בבלי.

ויש לומר על כן תלמוד בבלי מתחלת באות מ' פתוחה ומסיימת באות מ'.

כתיב (בראשית כ"ה כ"ב) ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרוש את ה', ופירש"י שהיה עשו מפרכס לצאת לבית עבודה זרה, ויעקב רץ ומפרכס לבית המדרש.

והיה קשה לרבקה אמנו, דהרי יצחק בעלה הוא בסוד אספקלריא המאירה, ואיך מגיע לו בן שיש לו ספיקות, הרי במקומו של יצחק אין ספיקות כלל, וזהו שאמרה, אם כן למה זה אנכי, היינו כדאיתא בספ"ק למה מגיע לה התורה הק' שעשרת הדברות מתחילים עם תיבת 'אנכי'.

ועל זה הלכה לבית שם ועבר, ואמרו לה שאין זה וילד אחד, אלא שני גוים בבטןך ושני לאומים ממעיך יפרדו ולאום מלאום יאמץ ורב יעבוד צעיר.

ולדרבנו יש לומר שיעקב אבינו הלך לבית שם ועבר, כיון שהוצרך ללמוד התורה של במחשכים הושיבני, והתורה של הסתרה וגלות, ולכן לא נזכר מפורש בכתוב זה שהלך לבית שם ועבר, כיון שכל התורה שהלך כן ללמוד היתה תורה של הסתרה וגלות.

חמה שלא בעונתה והוצרך לישן במקום קדוש זה, ושם נראה לו החלום של המלאכים, ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ו'אנכי' לא ידעתי, היינו אותו 'אנכי' שלא ידע אמי מדוע מגיע התורה הק' אם יש הסתרה כזאת, נתגלה לי עכשיו התשובה של דבר, כי בכח תורת ארץ ישראל צריכים להאיר לתורת חוץ לארץ שבבחינת מלכות שמים.

ושפיר כתב רש"י ויקץ יעקב משנתו, ממשנתו, היינו שאמר יעקב אבינו, אכן נודע הדבר מדוע הוצרכתי ללמוד אלו הי"ד שנה בבית שם ועבר, כי היה צריך לבחינת התורה הזאת של חוץ לארץ, אספקלריא שאינה מאירה תלמוד בבלי.

ושפיר מתחילים התיבות מ'לאכי אלקים עולים ויורדים, באות מ' פתוח ומסיים באות ס' מרובע, כיון שהיה כאן הערה של ארץ ישראל בבחינת מ' פתוח לחוץ לארץ בבחינת ס' מרובע, להאיר מאספקלריא המאירה לאספקלריא שאינה מאירה, שגם היא תאיר כמו האספקלריא המאירה.

ובזה יש להבין מה דאיתא במדרש (תנחומא ויצא ב'), שהראה לו הקב"ה

ועל כן נסתבב מן השמים ששקעה

שנקרא אברהם, בסוד שבע יפול צדיק, אז וקם, שיכול להתחבר עמהם ולהעלותם, והיה נקרא אב המון גויים (בראשית י"ז ה'), ואז אברהם מוליד, בסוד (בראשית י"ב ה') הנפש אשר עשו בחורן.

נמצא כי על עלייה של עצמו אין שום הבטחה, אבל על הירידה שהיא לצורך עליית אחרים, בזה יש הבטחה שהקב"ה ירד עמו בסוד הגה בריתי אתך כנ"ל. והנה מלאכי אלקים היינו הצדיקים שנקראו מלאכים, כמאמר הכתוב (דברי הימים ב', ל"ו ט"ז) ויהיו מלעיבים במלאכי אלקים כנודע, וזהו והנה מלאכי אלקים עולים, מעצמן על ידי כח מעשיהם הטובים, אבל ויורדים, כדי להעלות המוני עם, הוא בו, רצה לומר הקב"ה, יורדים בו, פירש עמו יתברך כדי לסייעם לחזור למעלתם הרמה, עכל"ק של אא"ז.

ויצא לנו מדברי קדשו, שבשעה שיש לו לאיש ישראל עלייה אין הבטחה שהשי"ת עמו אבל כשהוא יורד לרומם אחרים, אז יש הבטחה שהשי"ת עמו.

ובכן כיון שאמרו חז"ל (בימות סג.) נחית דרגא ונסיב אתתא, יש הבטחה להנושא אשה לשם שמים שהקב"ה עמו. אבל

לאבינו יעקב שרה של בבל עולה שבעין עוקים ויורד, ושל מדי חמשים ושנים, ושל יון מאה ויורד, ושל אדום עלה ולא ידע כמה, באותה שעה נתירא יעקב אבינו ואמר שמא לזה אין לו ירידה אמר לו הקב"ה, ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל, כביכול אפילו אתה רואהו עולה אצלי משם אני מורידו.

היינו כשם שכשרבקה אמנו היתה בבית מדרשו של שם ועבר, אמרו לה ולאום מלאום יאמץ ורב יעבד צעיר, כך נאמר ליעקב אבינו בחזרתו מבית מדרשו של עבר, שאפילו עשו עולה כביכול אצל הקב"ה משם הוא מורידו, ודו"ק.

כתב אא"ז בספה"ק צמח דוד

בתחלת פרשתינו וזל"ק, נ"ל בעז"ה על פי מה דאיתא בספה"ק תולדות יעקב יוסף פרשת לך וכו', ועל פי זה קאמרי חז"ל שפיר בפרק בתרא דשבת (ע"י קנ"ו, ובר"ר מ"ד י') אברם אינו מוליד אבל אברהם מוליד, כי אברם הוא במדרגה עליונה, אבר"ם יסוד אבא, אב"ר בתוך מ' סתומה בינה, ואז אינו מוליד, לזכות המוני עם, מה שאין כן כשירד אברם אל סוד ה' אחרונה

והנה, בגשתינו לחודש כסלו, עלינו כבר עכשיו להתחיל ולמנות לכ"ה בכסלו, וראיתי דבר צחות בספה"ק קרן ישועה לבנו של הרה"ק בעל צבי לצדיק זצוק"ל, דאיתא בספר יצירה, המליך אות ס' בשינה, ומדוע המליך אות ס' שהוא לשון סומך ה' לכל הנופלים (תהלים קמ"ה י"ד), בשינה.

ותירץ שמרמז על מה דכתיב ביצירת אדם הראשון (בראשית ב' כ"א) ויפל ה' אלקים תרדמה על האדם, שאז נברא חוה, וכיון שכאן היתה הנס על ידי יהודית שהיא אשה, נרמזו הדברים באות ס' היינו שה' 'סמך' את בני ישראל על ידי בשינה, היינו אשה.

והשי"ת יעזור, שכבר נגאל פון דעם לאנגן שווערן חשוכת'דיגע גלות, ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור, ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

בן עזאי, הגם שעלה במדריגות רמות ונפשו חשקה בתורה (שם עמוד ב'), אין לו הבטחה זאת.

ובזה יש להבין דברים נפלאים ששמענו מאא"ז בשם הגר"א, שטעמי המקרא על הפסוק (שמות י"ט ב') וירד ה' על הר סיני הוא דרגא תביר, כלומר שבמתן תורה לקח הקב"ה את בני ישראל לאשה כביכול, וגם הקב"ה קיים נחית דרגא ונסיב אתתא.

וזה מתק לשון הפסוק כאן, אכן יש ה' במקום ה' ואנכי לא ידעתי, כלומר לא ידעתי דכמו שאני מקיים נחית דרגא ונסיב אתתא, להאיר למלכות שמים, בבחינת של יעקב אבינו שהוא בבחינת שמש המאיר לירח, ו'אנכי' לא ידעתי שגם הקב"ה בשעה שאמר 'אנכי' ה' אלקיך, הוכרח לעשות כדבר הזה, לירד לקיים נחות דרגא ונסיב אתתא, ודו"ק.

קידושא רבה

ויש להעיר, שבדרך כלל כשבא על אדם איזה דבר קשה, כגון שאובד כל רכושו רח"ל, הוא מרגיש חלישות הכח מחמת צער ועגמת נפש, וכאן מצינו להיפוך שיעקב אבינו היה בכחו המלא, עד שהסיר האבן מעל הבאר כמו מי שמשיר פקק מעל הצלוחית, וזהו כח בלתי אנושי, אלא כח אלקי.

ומזה רואים תוקף בטחוננו של יעקב אבינו במה שאמר עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ, ולית אנא מוביד סברי, עד שהיה לו אמיץ כח כזה, להסיר האבן מעל פי הבאר והבן.

הנה, הצירוף של חודש כסלו יוצא מהפסוק (בראשית נ' י"א), ו'ירא יושב ה'ארץ ה'כנעני. ונביא לשון הפסוקים שם במילואם, ויבאו עד גרן האטד אשר בעבר הירדן ויספדו שם מספד גדול וכבד מאד ויעש לאביו אבל שבעת ימים, וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו אבל כבד זה למצרים על כן קרא שמה אבל מצרים אשר בעבר הירדן. והרי פסוקים אלו הם פסוקים שנאמרו בשעת הלוייה והאבילות על פטירת

ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו. פירש"י ויגש יעקב ויגל, כמי שמעביר את הפקק מעל פי צלוחית להודיעך שכחו גדול.

פסוק הזה נאמר אחר שלקח אליפז את הכל מיעקב אבינו, ויעקב אבינו אמר וכי אנא מובד סברי מן בריי לית אנא מובד סברי, אלא עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ (בר' ס"ח ב.). ורמזנו, לית אנא מובד סברי ראשי תיבות סמא"ל, ולפי מה שביארנו בליל שבת קודש, שיעקב אבינו תיקן סמא"ל על ידי שזכה לאות א' שהוא כנגד שם א"ל, יש לומר שלקח זה מאות א' שנתגלה לו להשלים אותיות סל"ם.

ואחר כך בא יעקב אל הבאר, כמו שהאבות הקדושים נזדווגו על הבאר, וגלל אבן שבדרך כלל היו צריכים להתאסף כל הרועים לגוללו, ויעקב אבינו גללו בעצמו, על ידי שהיה לו יחוד לב, כמו שאומרים בתפלת גשם, יחד לב וגל אבן מפי באר מים.

המהרש"א בחידושי אגדות וז"ל, לא מאסתים בימי יונים כו', לכלותם בימי המן כו'. אין זה כסדר הגליות ושעבוד המלכיות וכו', אבל גירסת הילקוט חשיב להו לשעבוד ארבע מלכיות כסדרן לא מאסתים בימי כשדים כו', לא געלתים בימי מדי כו', לכלותם בימי יונים כו', להפר בריתי בימי רומיים כו', עכ"ל.

הרי לדעת המהרש"א 'לכלותם' קאי על יון. וקשה דבגלות יון לא רצו לכלות גופי בני ישראל, כי אם להסירם מדרך הישר, ואם כן מדוע נאמר עליהם לכלותם.

ותירץ דהא גופא, שתכלית בני ישראל הוא לגלות כבוד מלכות שמים בעולם על ידיהם, ואם כן כליון רוחני נחשב גם לכליון גשמי.

ומוסיף על זה רמז נפלא, דהנה כלות"ם אותיות מלכו"ת, שבקשו לבטל כבוד מלכות שמים. ובתיבת כסל"ו יש אותיות כל"ו, היינו ענין של כליון, אבל על ידי הנס חנוכה, נהפכו הדברים, והוכנס אות ס', המרמז על סומך ה' לכל הנופלים, בתיבת כל"ו ונעשה כסל"ו.

יעקב אבינו, ומדוע דוקא בפסוקים אלו נרמז השם של חודש כסלו, שבה היתה ההצלה הגדולה של נס חנוכה, ובחודש הזה המליך אות ס', אשר ס' מורה על סומך ה' לכל הנופלים (תהלים קמ"ה י"ד), וכדאיתא בספרים הקדושים ס' נ' אותיות נ"ס, ומדוע מרומז החודש הזה בפסוק כזה, שמרמז על הצער הגדול שבפטירת יעקב אבינו.

ורש"י שם פירש, גרן האטד, מוקף אטדין היה. ורבותינו דרשו על שם המאורע, שבאו כל מלכי כנען ונשיאי ישמעאל למלחמה, וכיון שראו כתרו של יוסף תלוי בארונו של יעקב עמדו כולן ותלו בו כתריהם והקיפוהו כתרים כגורן המוקף סייג של קוצים. והגם שענין הקפת ארונו של יעקב עם הכתרים של כל המלאכים הוא כבוד גדול, מדוע בחר רש"י בהמשל של סייג של קוצים, שהוא גם כן מורה על דבר קשה.

ונ"ל בעז"ה בשנקדים מה דאיתא בספה"ק צבי לצדיק, דהנה איתא בגמרא (מגילה יא.), לא מאסתים ולא געלתים לכלותם, לא מאסתים בימי יוונים, ולא געלתים בימי אספסיינוס, לכלותם בימי המן. וכתב שם

וראו עיגול סביב יעקב אבינו, חשבו שכוונת העיגול הוא שהוא סביב ומוקף בקוצים, היינו שבחודש זה יגיע כליון לבני ישראל.

אמנם כשראו כתרו של יוסף תלוי על ארונו של יעקב אבינו, כולם תלו כתריהם עליו, והכוונה בזה שבלידת יוסף הצדיק נאמר (בראשית ל' כ"ד) ותקרא את שמו יוסף לאמר יוסף ה' לי בן אחר, הרי שיוסף מורה על הוספה של דורות ישרים ומבורכים, וכיון שראו הדבר הזה, הקיפו ארונו של יעקב אבינו בכתרים, לרמז שבאמת היקף ארונו של יעקב אבינו אינו בעיגול של קוצים, אלא בעיגול של מלכות שמים, בבחינת אות ס' סומך ה' לכל הנופלים.

ובזה יש להבין מה דאיתא בספרי הקדמונים שמפכים קטנים של יעקב אבינו נעשה נס חנוכה. דכיון שבנס חנוכה המהדרין מדליקים נר לכל אחד ואחד, היינו כנגד כל הבנים, הרי שהבנים הם נרות המאירים בבית. וגם למנהגינו שמדליקים כמהדרין מן המהדרין, שמוסיפים והולכים, היינו שכל אחד מבני הבית מוסיף והולך כפי שאנחנו נוהגים על פי פסקו של

ובזה מפרש הטעם שלקחו החשמונאים מלכות לעצמם הגם שמלכות מיוחדת לבית דוד, כי הם פעלו התרוממות כבוד מלכות שמים בנס חנוכה ובכך חשבו שמגיע להם מלכות, עכד"ק.

עוד כתב הצבי לצדיק שאות ס' מרמז על הארה של לעתיד לבוא. וכן איתא גם בספה"ק קרן ישועה.

והנה, אמרו חז"ל (תענית ה'): יעקב אבינו לא מת, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים, ויש לפרש הכוונה שכחו של יעקב אבינו נמשך מזרעו, ואם יש זרע בך ה', זרעא חיא וקיימא די לא יפסוק מפתגמי אורייתא, נחשב שיעקב עצמו הוא בחיים, ואם לאו נחשב שיעקב אבינו מת.

וידוע הרמז שאמר הרה"ק ר' צבי בן הבעש"ט זצוק"ל הו' לה' בני אלי"ם (תהלים כ"ט א'), נוטריקון י'עקב א'בינו ל'א מ'ת.

ובבן יש לומר דכאמור אות ס' כנגד חודש כסלו, וצורת אות ס' הוא עיגולי, וכיון שבחודש כסלו נאמר 'לכלותם', כאשר באו אומות העולם,

היינו על דרך דאיתא בספה"ק שערי אורה, שבאר היינו מלכות. וישק את צאן לבן אחי אמו. אפשר לומר דאמו היינו מקיפים.

ועל זה פירוש רש"י כמעביר פקק מעל פי הצלוחית, כי כחו של יעקב אבינו הוא מבניו. ופקק מעל פי הצלוחית מרמז להצלוחית של שמן – הפך שמן טהור, של נס חנוכה, ודו"ק.

והשי"ת יעזור, שנזכה לקבל היום טוב של חנוכה, שיהיו הבנים מאירים בקרב בתינו נר לכל אחד ואחד ומוסיף והולך, וכמו שאצל יעקב אבינו לבסוף אמר שמא יש ח"ו במטתי פסול, ואמרו לו השבטים, כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד, כך נזכה לראות נחת מכל אחד ואחד מבנינו, ונוושע בשמחה ונחת, בני חיי מזוני רויחי, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

הרמ"א (סי' תרע"א סעיף ב'), ולא כדעת התוספות (עיי"ש ט"ז ס"ק א').

וזהו בחינתו של יעקב אבינו, יעקב אבינו לא מת, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים. ועל כן שפיר היה הנס על ידי הפכים קטנים של יעקב אבינו.

ובזה יש להבין דברי הגמרא (שבת כא:), מאי חנוכה, וממשיך הגמרא עד שמצאו פך אחד של שמן המונח בחותמו של כהן גדול, היינו הפך שמן של יעקב אבינו, שהוא סוד ענין היום טוב של חנוכה.

ומעתה נחזור לפסוק שלפנינו, ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו, צאן היינו צאן קדשים, ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר, ויג"ל, כי השם הששי של שם מ"ב הוא שם יג"ל פז"ק כנגד יוסף הצדיק, מדת היסוד, אבן היינו א"ב ב"ן מעל פי הבא"ר,

סעודה שלישית

והנה אמרו חכמינו ז"ל (ברכות כו:), יעקב תיקן תפלת ערבית. וזהו שאמר ויצ"א נוטריקון וי"רא יעקב צירופי אותיות, ומאיזו תיבות ראה הצירופי אותיות, מפרש הכתוב ואמר מתיבות יעקב מבאר שבע, היינו ג' תיבות אלו ראה יעקב, והם יעק"ב מבא"ר שב"ע, תצרך י"ק של יעקב, ר"א של מבא"ר, הרי אותיות יקר"א, אחר כך תצרך ש' של שבע, מ' של מבאר וע' של שבע, הרי אותיות שמ"ע אחר כך תצרך ב"ע של שב"ע ר' של מבאר ב' של יעקב, הרי אותיות בער"ב.

והנה, כאשר ראה יעקב צירופי אותיות אלו תיכף ויפגע במקום, התפלל תפלת ערבית כדי לסמוך גאולה לתפלה של ערבית, ויפגע נוטריקון ו'תיקן יעקב פגי'עה ג' ערבית, מחמת כי בא השמש, היינו שקעה חמה שלא בעונתה, ובשעה שהתפלל יעקב תפלת ערבית היה לילה לפי ששקעה חמה, אבל לפי ערך שעות היום לא היה לילה, מטעם זה אמרו חז"ל (ברכות כו.) דעביד כרבי יהודה, שקורא קריאת שמע של ערבית מבעוד יום, עבד וכו', עכל"ק.

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא, ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו.

בליל שבת קודש הזכרנו מה דאיתא בספ"ה ק מגלה עמוקות, ויצ"א נוטריקון וי"רא יעקב צורת א'. וכתב אא"ז בספ"ה ק דברי ברוך וזל"ק, והנה איתא בספ"ה ק מגלה עמוקות, ויצא נוטריקון וי"רא יעקב צירופי אותיות עכ"ל [המגלה עמוקות].

ולחבין את זאת נראה לבאר בעז"ה, והנה אמרו חכמינו ז"ל במסכת ברכות דף ד' עמוד ב', אמר מר קורא קריאת שמע ומתפלל, ופירש רש"י ז"ל, קורא קריאת שמע של ערבית תחלה ואחר כך מתפלל, מסייע ליה לרבי יוחנן, דאמר רבי יוחנן איזהו בן עולם הבא, זה הסומך גאולה לתפלה של ערבית, ופירש רש"י ז"ל, מסייע ליה לרבי יוחנן, דאמר ערבית נמי קריאת שמע ואחר כך תפלה כדי שיסמוך גאולה לתפלה.

ועל פי זה ממשיך א"ז לבאר ענין

האורים ותומים, וענין קריאת פתקאות של צדיקים, שהוא צירופי האותיות שעל הנייר, וצירופי האותיות שבאוויר, עיי"ש כל דבריו הנפלאים.

איתא בשם הגאון ר' יוסף ענגיל

זצוק"ל שהקשה, איך אפשר לומר שתפלת ערבית רשות, הרי אמרו חז"ל (מנחות מג:) חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, וחלק מחשבון המאה ברכות הם הברכות של תפלת ערבית.

ומתרין בפשיטות דכיון שאפשר להשלים המאה ברכות על ידי מיני תרגימא, אין תפלת ערבית חובה, אמנם על ידי תפלת ערבית רשות מצרפים הרשות של תפלת ערבית להחובה של מאה ברכות, עכד"ק.

וכן נהג א"ז זצוק"ל בשבת קודש לפני תפלת מנחה, שהיה אוכל פירות להשלים מאה ברכות.

אמרנו בליל שבת קודש בשם

ספה"ק מגלה עמוקות, שבסלם היו י"ח שלבים כנגד הי"ח ברכות של שמונה עשרה, והמלאכי אלקים שהיו עולים ויורדים בו, הם

י"ח אלף כתות מלאכים.

ובהמשך דבריו כתב שהברכה הי"ט ברכת ולמינים כנגד העצם לזו, שמקומה בסוף הגלגולת. ועל כן אמרו חז"ל (ברכות כח:) ששמואל הקטן תיקן ברכת ולמינים, כיון שהלזו הוא עצם קטן, עכד"ק.

ובגמרא עבודה זרה (כו:) יש מחלוקת מהו מין, יש אומרים שהוא כומר לעבודה זרה, ויש אומרים שגם מומר להכעיס נקרא מין.

והנה, איתא בזוה"ק (ח"א קיד: במדרש הנעלם), שעתידים צדיקים להחיות מתים במשענתם לעתיד לבוא, ועל כן לא היה אלישע יכול להחיות הילד במשענתו, כי ביקש לעשות דבר ששייך רק לעתיד לבוא. וכתב שם במתוק מדבש, שהצדיקים יחיו אותם האנשים שאינם ראויים לעמוד לתחיית המתים, כגון המלויים ברבית והמינים.

ויש לומר שלכן ברכת המינים הם כנגד החוליא הי"ט, שהוא החוליא של העצם לזו, שממנו יחיה מתים לעתיד לבוא, לרמז שגם להם יהיה תחיה בכח הצדיקים.

טבע הלאקס הוא ששט במים נגד הזרם, ועל כן הידרו צדיקים אחריו, כי כדי להיות יהודי צריך להיות יכולים ללכת כנגד הזרם. וכמו שכתב אא"ז בספה"ק צמח דוד פרשת וירא בשם הישמח משה, שהשמש הולך נגד כל הגלגלים.

ואגב יש להוסיף טעם לאכילת לאקס בדרך רמז, כי בתית לאק"ס יש אותיות סא"ל שהוא שם הפרנסה, ואות ק' כנגד מאה ברכות.

ויוצא לנו, שכדי להיות יהודי צריך להיות שדרה ועל ידי זה יהיה היכולת ללכת נגד הזרם. ועל כן איתא בגמרא (ב"ק טז:) שמי שאינו כורע במודים לאחר ז' שנים נעשה שדרתו נחש. ואפשר שעל ידי שאין לו שדרה אינו יכול לקום בתחיית המתים, כיון שעצם הלזו הוא עצם השדרה, או שצריך להגיע לצדיק שיחיה אותו. ומי שיש לו שדרה יכול לכוף ראשו להקב"ה כנ"ל.

ועל כן כשהלך יעקב להקים ביתו, ראה סלם שהוא דוגמא להשדרה, להראות ולגלות שיסוד קיום עם ישראל הוא שצריך להיות שדרה, וצריכים להיות

ואגב מסופר מהרבי ר' אלימלך זצוק"ל, שיש באדם גיד אחד תחת האוזן שאינו מזועזע אלא בשעת פטירתו של אדם, ואצל הרבי ר' אלימלך היה זה מנענע בכל יום מפחד הבורא. ובפשטות אין זה עצם הלזו, אלא גיד אחר, וכנ"ל.

נחזור לעניננו דצריך ביאור מדוע היתה ההקדמה להקמת דורות של בני ישראל, על ידי סלם המרמז לשדרה.

ונ"ל בעז"ה על פי מה דאיתא בגמרא עבודה זרה (לט:), שיש להכיר דג טהור על ידי השדרה, והגם שבגמרא נזכר גם הראש, מבואר בתוספות שם (מ. ד"ה ובדגים) שעיקר ההכרה הוא על ידי השדרה, כיון שדגים טמאים אין להם שדרה (שם לט:).

ודגים מרמזים על בני ישראל, כמו דכתיב (בראשית מ"ח ט"ז) וידגו לרב בקרב הארץ, וכן אמר רבי עקיבא בסוף מסכת ברכות (אס:) דכשם שאי אפשר לדגים לחיות חוץ למים, כך אי אפשר לבני ישראל להתקיים בלי תורה.

וצדיקים הקפידו לאכול דג הלאקס בשבת קודש, וביארו טעם המנהג, כי

יכולים להלך נגד הזרם, כדי להקים בית נאמן בישראל, והבן.

אִיתָא בספה"ק בת עין, שיש נקודות שהם למעלה מן האותיות ויש נקודות שהם למטה מן האותיות, והנקודות שלמעלה מן האותיות כנגד לאה, והנקודות שלמטה מן האותיות כנגד רחל. ולאה כנגד יראה עילאה בגין דאיהו רב ושליט עיקרא ושרשא דכל עלמין ויראה תתאה כנגד יראת העונש. וזהו ענין הכתוב והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו, עולים היינו הנקודות שלמעלה מן האותיות, ויורדים היינו הנקודות שלמטה מן האותיות.

ולהלן כתיב וידור יעקב נדר לאמר ויאמר אם יהיה אלקים עמדו ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש ושבתי בשלום אל בית אבי והיה ה' לי לאלקים, היינו שבקש פרנסה.

ולהלן מצינו שיעקב אבינו היה צריך רפואה, לאחר שנלחם עם שרו של עשו ונתקע כף ירך יעקב.

וגיד הנשה הוא כנגד פגם ההוד, הגם

שיש מחלוקת בגמרא (חולין ז:): אם גיד הנשה נוהג בשני גידים או רק בירך ימין או בירך שמאל, ולהלכה שני הגידים נאסרו (יו"ד ס"ו ס"ה סעיף ה'), אמנם עיקר הפגם היה בגיד השמאל שכנגד הוד, וגם אי נימא שהיו שתי הגידים, הרי איתא בסידור קול יעקב שדוד המלך תיקן ירך ימין. ובכן נשאר רק רגל שמאל לתקן, והוא סוד נרות חנוכה שהן בבחינת הוד.

והנה, על פי אריז"ל הניקוד שעל השם שבכרכת רפאנו היא נקודת חולם, והנקודה שעל ברכת ברוך עלינו היא נקודת חירק, והם הנקודות שכנגד תפארת ונצח.

ובכן כאן הוצרך יעקב אבינו לרפואה ופרנסה, וזה מרומז במה דכתיב והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו, היינו שתי נקודות הללו, נקודות חירק ונקודת חולם, והבן.

אִיתָא בספה"ק בני יששכר, שהגם שנרות חנוכה הוא מצוה, באור של נרות חנוכה יש אור התורה. וכתב אא"ז בספה"ק צמח דוד על הפסוק (שמות ה' י"ט) ושמתי פדת בין עמי ובין עמך, על פי מה דאיתא

ובזה יש לפרש הפסוק, והנה מלאכי אלקים עולים, היינו בחינת מצוה, ויורדים, היינו בחינת תורה, בו – ביעקב אבינו, וגם ב"ו בגימטריא ח' כנגד ח' ימי חנוכה, כי בימי חנוכה יש שתי בחינות הללו גם יחד של תורה ושל מצוה, והבן.

והשי"ת יעזור, דכמו דאיתא בספה"ק פרי אהרן, שיעקב אבינו פינה דרך בכל הדורות שלא יהא מסך המבדיל בשביל מי שרוצה להגדיל דורות כשרים וישרים הנאמנים לה' ולתורתו. והשי"ת יעזור שנזכה כולנו לשמחה ונחת, רפואות וישועות, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

בספה"ק בני יששכר בשם הרה"ק בעל התניא, שתורה היא מלמעלה למטה, וכמו שאמרו חז"ל (תענית ז:) מה מים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך אף דברי תורה כן, ובמצוה הוא להיפוך, דהיינו שהוא מלמטה למעלה ובאמצע יש בחינת תפלה.

ובזה שמענו מאא"ז לפרש מה דאיתא בשאלתות, שיהא מזוזה מימין נר חנוכה משמאל ובעל הבית בטלית מצוייצת ביניהם. מזוזה היינו תורה, וכמו שאמרו חז"ל (מגילה טז:) מזוזה צריכה שרטוט כאמתה של תורה, נר חנוכה היינו בחינת מצוה, ובעל הבית בטלית מצוייצת באמצע היינו בחינת תפלה.

תוכן קצר

ליל שבת קודש

ד"ה ויצא, בחלום של הסולם, ניתן ליעקב הכח לעמוד נגד הס"ם גם בלי סיוע מן השמים.
 ד"ה הנה, הנושא אשה עליו להאיר בה עד שיהיו שניהם שוים לטובה.
 ד"ה כתב, מי שיורד להושיע אחרים, יש לו הבטחה שהשי"ת עמו.

קידושא רבה

ד"ה ויהי, יעקב אבינו גלל האבן מעל פי הבהר בכח תוקף בטחונו.
 ד"ה הנה, ימי כסלו וגם חנוכה הבטחת קיום הדורות בכחו של יעקב אבינו.

סעודה שלישית

ד"ה ויפגע, יעקב אבינו הקדים קריעת שמע לשמונה עשרה של תפלת ערבית.
 ד"ה איתא, תפלת ערבית רשות משום שאפשר להשלים המאה ברכות על ידי מיני תרגימא.
 ד"ה אמרנו, הסלם נראתה ליעקב כדמות שדרה, כי כדי להקים בית בישראל, צריכים לחוט השדרה חזק.
 ד"ה איתא, יעקב אבינו ראה נקודות חולם וחירק שכנגד פרנסה ורפואה.
 ד"ה איתא, בסלם נרמז הארת נרות חנוכה.

נפלאות מתורתך

כתיב ויקח מאבני המקום [וישכב במקום ההוא], וכתיב ויקח את האבן, אמר רבי יצחק מלמד שנתקבצו כל אותן אבנים למקום אחד וכל אחת ואחת אומרת עלי יניח צדיק זה ראשו, תנא וכולן נבלעו באחד:

[חולין צא:]

הנה, לפני ששכב יעקב בלילה ההוא בודאי קרא קריאת שמע על המטה בכוונה עצומה, ואמר תיבת 'אחד' בקול רעש גדול כשאגת ארי מתוך דביקות נפלאה בהבורא יתברך שמו. וכשצדיק יסוד עולם כמו יעקב אבינו קורא קריאת שמע ברוב התלהבות דקדושה, כל הבריאה כולה וגם ההרים והגבעות וכל עצי היער מתעוררים לפחד הבורא.

וזהו מתק לשון הגמרא הגמרא, 'תנא וכולם נבלעו באחד', היינו כשיעקב אבינו קרא את שמע, ואמר תיבת 'אחד' בקול רעש גדול, כל האבנים נבלעו ונתבטלו מפני פחד הבורא יתברך שמו והדר גאון עוזו.

רמיזא דחכמתא

וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך בו:

[דברים י"ז ח']

איתא במדרש (כ"ר פ"ג ה'), התבן והקש והמוץ מריבים זה עם זה, זה אומר בשבילי נזרעה השדה, וזה אומר בשבילי נזרעה השדה, אמרו החטים המתינו עד שתבוא הגורן ואנו יודעין בשביל מה נזרעה השדה, באו לגורן ויצא בעל הבית לזרותה, הלך לו המוץ ברות, נטל את התבן והשליכו על הארץ, ונטל את הקש ושרפו, נטל את החטים ועשה אותן כרי וכו'. כך אומות העולם, הללו אומרים אנו עיקר ובשבילנו נברא העולם, והללו אומרים בשבילנו נברא העולם, אמרו להם ישראל המתינו עד שיגיע היום ואנו יודעים בשביל מי נברא העולם וכו', ועליהם הוא אומר (ישעיה מ"א ט"ז) תזרם ורוח תשאם וסערה תפיץ אותם, אבל ישראל ואתה תגיל בה' קדוש ישראל תתהלל.

ויש לרמזו וקמ"ת ראשי תיבות ק"ש מ'וץ ת'בן, שתתגלה שאין הקש המוץ והתבן דהיינו האומות העולם עיקר, כשעלית אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך בה, כשנוכה לבנין בית המקדש השלישי, בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו, אמן.

דוֹלָה וּמִשְׁקָה

פניני אמירה נעימה ב'יודיש'

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה, וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָא

הַשֶּׁמֶשׁ:

יעקב איז ארויסגעגאנגען פון באר שבע און ער איז געגאנגען צו חרן, ער האט זיך באגעגענט מיט די פלאץ און ער האט דארט גענעכטיגט ווייל די זון איז אונטערגעגאנגען.

חז"ל לערנן פון וואס ס'שטייט 'ויפגע במקום' – ער האט זיך באגעגענט מיט די פלאץ, אז יעקב האט דא מתקן געוועהן די תפלה פון מעריב.

מיר ווייסן אז פאר שמונה עשרה פון מעריב ליינט מען קריאת שמע. זאגט די הייליגע עלטער זיידע זכותו יגן עלינו אין זיין הייליגע ספר אמרי ברוך א רמז אין די ווערטער יעקב מבאר שב"ע, אז ס'זענען דא אין די ווערטער די אותיות יקר"א שמ"ע בער"ב, וועגן דעם שטייט נאכדעם ויפגע במקום, ווייל נאך קריאת שמע האט יעקב אבינו געדאווענט שמונה עשרה.

(קידושא רבה)

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל בַּת לָבָן אַחֵי אִמּוֹ וְאֵת צֶאֱן לָבָן

אַחֵי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגְלֵל אֶת הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיִּשְׁקֵךְ אֶת צֶאֱן

לָבָן אַחֵי אִמּוֹ:

און עס איז געוועהן ווען יעקב האט געזעהן רחל די טאכטער פון לבן זיין מאמע'ס ברודער און די שאף פון לבן זיין מאמע'ס ברודער, האט יעקב זיך דערנענטערט און ער האט אראפגעקוילערט די שטיין פון אויף די ברינען און האט געגעבן צו טרינקן פאר די שאף פון לבן זיין מאמע'ס ברודער.

רש"י זאגט אז יעקב האט אראפגשטופט די שטיין פון די ברינען, אזוי גרינג ווי עמיצער נעמט אראפ א שטאפיר פון א פלעשיל, און דאס לאזט אונז וויסן אז יעקב איז געוועהן זייער שטארק. יחד לב וגל אבן מפי באר מים, ער האט פאראייניגט זיין הארץ, ד.ה. צחאם גענומען זיין אלע כחות, און ארפאגעקוילערט די שטיין פון די עפענונג פון די ברינען פון וואסער.

דוֹלָה וּמְטָקָה

לאמיר א ביסל אריינטראכטן ווי יעקב אבינו האט דא געהאלטן. ער איז אנטלאפן פון עשו, שטייט אין מדרש, אז אליפז, עשו'ס זוהן, איז עהם נאכגעלאפן צו הרג'נען, און יעקב אבינו האט זיך אליין געראטעוועט דורך אוועקגעבן זיין גאנצע פארמעגן ווי אויך זיינע קליידער פאר אליפז, און ער איז געבליבן ממש ווי א שנארער וואס האט נישט קיין פרוטה און כמעט נישט קיין קליידער, און אין דעם צובראכענעם מצב גייט ער זוכן א כלה אין לבן'ס הויז. וויסענדיג אז ער איז אנטלאפן פון זיין טאטע'ס הויז און האט א ברודער וואס ווארט עהם אפ אינדערהיים און ווארט עהם צו הרג'נן.

בדרך כלל, אין אזא מצב האט א מענטש גרויס חלישות הדעת, און האט נישט קיין כח אפילו אויפצוהויבן א קליין פינגער'ל פון גרויס צובראכענקייט. וואס איז געווען יעקב אבינו'ס סוד, ווי אזוי אין אזא מצב האט ער צוזאמענגומען זיינע כחות צו טוהן אזא שווערע פעולה אזוי פלינק און גרינג ווי ארויסנעמען א שטאפיר פון א פלעשיל.

נאר ס'שטייט אין מדרש אז ווען יעקב אבינו האט געזעהן זיין מצב האט ער געזאגט, מַה אָנָא מוֹבַד סַבְרֵי מִן בְּרֵי חֵס וְשְׁלוֹם לִית אָנָא מוֹבַד סַבְרֵי מִן בְּרֵי אֱלָא עֲזָרִי מַעַם ה', ד.ה. יעקב האט זיך געפרעגט, צו וועל איך פארלירן מייט האפענונג אין מיין באשעפער, און האט זיך אליין געענפערט, ניין איך וועל נישט פארלירן מיין האפענונג אין מיין באשעפער, נאר מיין העלף וועט קומען פון די אייבערשטער.

יעקב אבינו האט זיך געשטארקט מיט גרויס בטחון אין די הייליגע באשעפער. זעהן מיר ווי גרויס איז די כח פון אמת'ע בטחון, אז אפילו אין אזא צובראכענעם מצב, קען מען זיך בארוהיגען, און זיך צוזאמענעמן די אלע כחות, ביז מ'קען אפילו אראפשטופן א גרויסע שווערע שטיין אזוי גרינג ווי ארויסנעמען א שטאפיר פון א פלעשיל.

יְקִדִישָׁא רַבְהוּ